

Caterpillar-krater (9)

We keren nu op onze stappen terug. Onmiddellijk over de spoorweg slaan we linksaf en lopen evenwijdig aan het spoor door een stukje weiland. Het bos dat we nu betreden, staat bekend als de Vierlingen. Na enkele meters bemerken we, verscholen aan de rechterkant, een kleine bunker. Het pad leidt ons naar een hoge berm. Die blijkt de rand te zijn van de spectaculaire Caterpillar-krater (9).

Deze heuvel was, net zoals Hill 60, ontstaan toen de spoorlijn Ieper-Komen werd uitgegraven. Een “caterpillar” is een rups. De Britten gaven de kunstmatige heuvel hier deze naam omwille van zijn kronkelende vorm op de stafkaarten. De grootste krater van Hill 60 en deze Caterpillar-krater zijn beiden overblijfsels van de Mijnslag van 7 juni 1917. De ondergrondse dieptemijnen die verantwoordelijk zijn voor de kraters van Hill 60 en de Caterpillar lagen dertig meter onder de grond, elk in een afsplitsing van de grote Berlin tunnel die al een jaar eerder afgewerkt was.

De Vierlingen was ook in 1914 reeds bos. Bij de Britten stond het bekend onder de toepasselijke naam “Battle Wood”. Het bos was door de Duitsers goed uitgebouwd en maakte deel uit van het front bij Hill 60 en The Bluff.

Van de bossen in het gebied achter Hill 60 en The Caterpillar schoot later in de oorlog niet veel meer over. (IFFM)

Ooggetuige

Een ooggetuige – weliswaar op veilige afstand – was pastoor Achiel Van Walleghem. Hij schrijft in zijn dagboek:

“7 Juni, Donderdag, H. Sacramentsdag – Volle maan en prachtige zomernacht... Ik ontwek eenige minuten voor 3 ure en natuurlijk mijn eerste gedacht was of den aanval welhaast zou beginnen. Mijne kamer was zeer wel gelegen om den slag te zien. Zij gaf uit op den Zuid-Oosten, en geene huizen en weinig boomen belemmerden het gezicht op Wytschaete.

Van in mijn bed zou ik gedeeltelijk het artilleriegevecht zien. 't Was juist 3 ure, en 't eerste daglicht begon te schemeren toen ik al met eens het reusachtigste en tevens het ijselijk prachtigste vuurwerk zag dat ooit in Vlaanderen ontsteken wierd, buitengewoon hevig boven Wytschaete, wat minder aan beide zijden: een ware volkaan, 't was of gansch het Zuid-oosten vuur spuwde. Geen twijfel het waren de mijnen van Wytschaete, Meessen en Hill 60 die aan 't springen waren.

Het duurde nog eenige seconden eer wij de schokken gevoelden. Dit was een ware aardbeving die ruim eene minute duurde. En intusschen waren al de kanonnen van geheel 't front (misschien 1000 in getal) in werking. Wat helsch muziek, wat gruwelijk schouwspel! Duizenden kanonbliksems en slagen per minuut onder den vuurregen en kletterende ontploffingen van obussen en schrapnels. Och, ware 't geen menschenlacherij, men zou het “prachtig” noemen....”

Waar de Oude Vaart een bocht maakt, toont het landschap rechts nog duidelijk de sporen van de strijd, met bomkraters en bunkerresten. Deze plek heette op de Duitse kaarten de “Kanal-Düne” (de kanaalduin). Ook vandaag doet de schaarse begroeiing er ons wat aan de duinen denken. De Britten echter spraken van “The Triangular Bluff” en “Canal Dugouts”.

Het is aan dit “front nabij Hollebeke” dat de daarnet aangehaalde Duitse expressionist Max Beckmann verbleef. Op 28 april 1915 beschreef hij het front als volgt: “Vandaag was ik voor de eerste maal werkelijk aan het front. Zeer merkwaardig en vreemd. Overal gaten en diepe loopgraven. Deze spookachtige gangen en kunstige bossen en huizen. Het fatale sissen van geweerkogels en de knal

Palingbeek 2006. Oorlogslandschap langs de kanaalsleuf (Project inventarisatie oorlogsrelicten uit W.O. I in de Westhoek).

van het geschut. Eigenaardige, onwerkelijke, maanlandschapachtige landschappen zijn daar ontstaan. Een kenmerkend geluid raast door de verscheurde lucht bij het afschieten van het groot geschut. Zoals een varken dat geslacht wordt, piept het luid.” .

Foto van een Duitse schildwacht, genomen in deze buurt. De Duitse loopgraven waren niet zelden beter uitgebouwd dan die van Fransen of Britten. (Londen, IWM)

